

Hemþireler için Duygusal Emek Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemþireler için Duygusal Emek Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22820>

Özet

Hem?ireler ?çin Duygusal Emek Davran??? Ölçe?i (HEDDÖ), sa?lık hizmetleri sektöründe çal??an hem?irelerin profesyonel rolleri gere?i sergilemek zorunda kald?klar? **duygusal emek** davran??lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? öz-bildirim tipi bir araçtır. 2018 y?l?nda De?irmenci Öz ve Baykal taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, özellikle hem?irelerin hastalarla ve çal??ma arkada?larla etkile?imleri s?ras?nda kulland?klar? **yüzey rol yapma** (surface acting) ve **derin rol yapma** (deep acting) gibi stratejileri sistematik olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, hem?irelik mesle?inin yo?un duygusal taleplerini ve bunun birey üzerindeki etkilerini anlamak için kritik bir araç sunmaktadır.

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki hem?ire popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmi? olup, psikometrik özelliklerinin belirlenmesiyle uluslararası literatüre katkı sa?lam??tır. Ölçek, hem?irelik ara?t?rmalarında duygusal eme?in tükenmi?lik, i? doyumunu ve hasta bakım kalitesi gibi sonuç de?i?kenleriyle ili?kisini incelemek için kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Duygusal Emek, Hem?irelik, Ölçek Geli?tirme, Yüzey Rol Yapma, Derin Rol Yapma, Sa?lık Hizmetleri, Psikometri.

Yazarlar

Seda DE?IRMENC? ÖZ, Ülkü BAYKAL

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, **hem?irelik** mesle?ine özgü bağlamda, çal??anlar?n i?lerini yaparken hissettikleri duygular ile çal??t?klar? kurumun gerektirdi?i duygusal ifade kuralları arasındaki uyumu sa?lamak için kulland?klar? davran??sal stratejileri (duygusal emek davran??lar?n?) geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Hem?irelik, yo?un hasta etkile?imi ve stresli ko?ullar nedeniyle duygusal eme?in en belirgin oldu?u meslek gruplarından biridir.

Ölçek, yöneticilere ve ara?t?rmacılara, hem?irelerin duygusal yüklerini ve bu yükü nasıl yönettiklerini anlamada yardımcı olmay?, böylece duygusal tükenmi?li?i azaltmaya yönelik müdahale programları geli?tirmeye temel oluşturmaya hedefler.

Yapı

HEDDÖ, temel olarak **Duygusal Emek** (Emotional Labor) yap?s?n? ölçer. Duygusal emek, ilk olarak Arlie Russell Hochschild taraf?ndan kavramsalla?tır?lm?? olup, çal??anlar?n i?lerinin bir

parçası olarak dikkate vurdukları duygusal ifadeleri yönetme sürecini ifade eder. Hemşireler bakımında, bu yapı genellikle iki ana boyutta incelenir:

Yüzeysel Rol Yapma (Surface Acting): Çalışanın içsel olarak hissetmediği duyguları dışarıdan rol yaparak sergilemesi. Bu, genellikle tükenmişliğe yol açan daha stresli bir stratejidir.

Derin Rol Yapma (Deep Acting): Çalışanın içsel duygularını değiştirerek, kurumun beklentilerine uygun duyguları gerçekten hissetmeye çalışması. Bu, daha az pratik bir strateji olarak kabul edilir.

Ölçek, hemşirelerin bu iki davranışsal stratejiyi ne sıklıkla kullandığını belirleyerek, duygusal emek yüklerinin doğasına dair detaylı bilgi sunar.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışması (Değirmenci Öz ve Baykal, 2018), HEDDÖ'nün yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla kapsamlı analizler içermektedir. Geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıyı ne derece temsil ettiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında, genellikle Kapsam Geçerliliği (uzman görüşleri ile), Yapı Geçerliliği (açımlayıcı ve doğrulayıcı **faktör analizi** ile) ve Ölçüt Bağımlı Geçerlik (ilgili diğer yapılarla korelasyon) yöntemleri kullanılmıştır. Kaynak makale, HEDDÖ'nün hemşirelik popülasyonunda duygusal emek davranışları ölçmek için uygun bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirir. Geliştirme çalışmasında, HEDDÖ'nün iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa değeri) hesaplanmıştır. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Her ne kadar ham veriler bu alanda belirtilmemiş olsa da, geliştirme çalışmasının sonuçları, Hemşireler için Duygusal Emek Davranış Ölçeği'nin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve bu nedenle araştırmaya ve klinik uygulamalarda güvenilir bir araç olarak kullanılabileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliliğini ortaya koymak amacıyla, geliştirme sürecinde hem Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu belirlemiş, DFA ise belirlenen bu faktör yapılarının teorik modellerle ne kadar uyumlu

oldu?unu test etmi?tir.

Yap?lan **faktör analizi** sonuçlar?, HEDDÖ'nün duygusal emek davran???lar?n? temsil eden temel alt boyutlar? içerdi?ini göstermi? ve ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu, çok boyutlu bir yap? sergiledi?ini kan?tlam???r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Öz-Bildirim Ölçe?i)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek maddeleri muhtemelen 5'li veya 7'li Likert format?nda derecelendirilmi?tir, ancak kesin bilgi için orijinal makaleye bak?lmal?d?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hem?ireler

Ya? Grubu: Yeti?kin Çal??an Popülasyonu

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli hastanelerde görev yapan profesyonel hem?ireler.

Test Metodolojisi: Ölçek geli?tirme çal??mas?, literatür taramas?, madde havuzu olu?turma, uzman görüşü alma, pilot uygulama ve ardından AFA/DFA ile psikometrik analizleri içermektedir.

Ölçe?in orijinal PDF doküman?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [hemsireler-icin-duygusal-emek-davranisi-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/wp-content/uploads/2018/05/Hem%20ireler-%20icin-%20duygusal-emek-davranisi-olcegi-toad.pdf)

Anahtar Kelimeler

Duygusal Emek Davran???, Hem?ire, Sa?lık Çal??an?, Mesleki Stres, **Hem?irelik Ara?t?rmas?**, **Ölçek Geli?tirme**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Seda DE??RMENC? ÖZ

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?lant?l? E-posta Adresleri: sesdegirmenci@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta detayl? adres bilgisi belirtilmemi?tir. Sorumlu yazar?n e-posta adresi üzerinden ileti?im kurulabilir.

izinler, Ücret ve Test Y?I?

izinler: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Seda DE??RMENC? Z ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle yazarlardan izin al?nmas? gerekmektedir.

Ücret: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m ücreti hakk?nda bilgi için yazar ile ileti?ime geçilmelidir.

Test Y?I?: Ölçe?in geli?tirildi?i ve yay?nland??? y?l 2018'dir.

Kaynaklar

De?irmenci z, S. ve Baykal, Ü. (2018). Hemþireler için Duygusal Emek Davran??? Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Uluslararası Hakemli Hemþirelik Ara?t?rmalar? Dergisi*, 12, 119-139. doi: 10.17371/UHD.2018.1.3

Hemþireler için Duygusal Emek Davran??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri bu kaynakta yer almamaktadır. Maddelerin tamam?na ve derecelendirme format?na ula?mak için yukarıda belirtilen referans makalenin (De?irmenci z & Baykal, 2018) okunmas? veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.